

Sygn. akt I C 1182/15

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 września 2015 r.

Sąd Rejonowy w Suwałkach I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodnicząca:	SSR Agnieszka Kluczyńska
Protokolant:	stażysta Marta Moroz

po rozpoznaniu w dniu 28 września 2015 r. w Suwałkach

sprawy z powództwa (...) S.A. z/s w B.

przeciwko P. S.

o zapłatę

I. Zasądza od pozwanego P. S. na rzecz powoda (...) S.A. z/s w B. kwotę 1471,93 zł (jeden tysiąc czterysta siedemdziesiąt jeden złotych 93/100) z odsetkami ustawowymi od dnia 21 maja 2015 do dnia zapłaty.

II. Oddala powództwo w pozostałym zakresie.

III. Koszty postępowania pomiędzy stronami stosunkowo rozdziela (powód wygrał w 66,66%) i zasądza od pozwanego P. S. na rzecz powoda (...) S.A. z/s w B. kwotę 447,95 zł (czterysta czterdzieści siedem złotych 95/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

IV. Wyrokowi w pkt I i III nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

SSR A. K.

Sygn. akt I. C. 1182/15

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. z siedzibą w B. wystąpił w elektronicznym postępowaniu upominawczym przeciwko P. S. o zapłatę kwoty 2.208,03 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu tj. od dnia 21 maja 2015 roku do dnia zapłaty.

Uzasadniając swe żądanie powód wskazał, iż w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej w dniu 30 marca 2012 roku zawarł z pozwanym P. S. umowę pożyczki, na podstawie której pozwany zobowiązał się do zapłaty kwoty 1.913,40 zł w 60 tygodniowych ratach, począwszy od 12 kwietnia 2012 r. Pomimo przyjętego zobowiązania pozwany nie wywiązał się postanowień umowy. Uiszczył jedynie kwotę 75,30 zł.

Postanowieniem z dnia 27 maja 2015 roku Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Suwałkach.

Pozwany nie zajął merytorycznego stanowiska w sprawie (zawiadomienie wraz z odpisem pozwu złożono do akt ze skutkiem doręczenia).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 30 marca 2012 roku (...) S.A. w B., prowadząca działalność w zakresie udzielania pożyczek osobom fizycznym, udzieliła P. S. pożyczki w wysokości 1.000,00 złotych. Zawarcie umowy nastąpiło w miejscu zamieszkania P. S.. (dowód: umowa pożyczki k. 20-21);

W umowie tej określono opłatę przygotowawczą w wysokości 100,00 złotych, oprocentowanie pożyczki w wysokości 20 % w stosunku rocznym, zaś łączny koszt obsługi pożyczki w domu (w miejscu zamieszkania pozwanego) określono na kwotę 667,74 złotych. P. S. zobowiązał się spłacać pożyczkę w 60 tygodniowych ratach, począwszy od dnia 3 kwietnia 2012 roku, przy czym wysokość każdej z rat określono na kwotę 31,89 zł. W umowie określono, iż na całkowity koszt pożyczki składa się oprocentowanie oraz opłata przygotowawcza, (pkt 8 umowy) przy czym oprocentowanie nie może być większe niż określone przepisami o odsetkach maksymalnych. (pkt 28 umowy)

Regulamin pożyczek gotówkowych (k. 22-23v) określił że opłata za obsługę pożyczki w domu jest wynagrodzeniem pobieranym przez pożyczkodawcę od pożyczkobiorcy w wypadku wybrania przez klienta opcji obsługi pożyczki w domu i jej wykonania, zaś dodatkową opłatę przygotowawczą jako opłatę pokrywającą koszty związane z uruchomieniem usługi obsługi pożyczki oraz dostarczeniem gotówki do domu pożyczkobiorcy.

Ani w umowie pożyczki, ani w regulaminie nie zawarto definicji pojęcia opłaty przygotowawczej.

Z historii spłat pożyczki wynika, że pozwany uiścił na rzecz (...) S.A. w B. kwotę 75,30 zł w tym: 32,00 zł w dniu 12.04.2012 r., 32,00 zł w dniu 18.04.2012 r., 10,00 zł w dniu 02.05.2012 r. oraz 1,30 zł w dniu 27.03.2013 r. (dowód: historia spłat k. 23 – 24v)

W dniu 25 czerwca 2015 roku powód sporządził wyliczenie wartości zobowiązania P. S. wynikającego z umowy pożyczki. Jako sumę wpłat wskazano kwotę 75,30 złotych, zaległe raty: 1.838,10 złotych, wysokość odsetek: 369,93 zł (dowód: wyliczenie wartości zobowiązania dłużnika k. 25-26);

W dniu 6 października 2014 roku (...) S.A. w B. wystosował do P. S. wezwanie do zapłaty kwoty 2.116,98 złotych (dowód: wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem nadania k. 27-29).

Wezwanie do zapłaty okazało się bezskuteczne.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 339§1 kpc jeżeli pozwany nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny. W tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawę, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa (art. 339§2 kpc).

W sprawie niniejszej pozwany nie zajął merytorycznego stanowiska co do żądania pozwu. Zważywszy na treść przepisu wyżej przywołanego przyjąć zatem należało, że zachodzą podstawy do wydania wyroku zaocznego. Z uwagi jednak na fakt, iż okoliczności faktyczne przytoczone przez powoda w pozwie wzbudziły wątpliwości Sądu, żądanie powoda w kształcie przez niego zgłoszonym nie mogło zostać uwzględnione.

Podstawę faktyczną pozwu w sprawie niniejszej stanowiła umowa pożyczki zawarta przez strony. Samo zawarcie umowy przez strony uznać należało za niewątpliwie. Potwierdza to bowiem umowa pożyczki załączona do pozwu.

Wątpliwości Sądu wzbudziły już jednak zapisy tejże umowy. Wątpliwości te dotyczyły przy tym zgodności tychże zapisów z przepisami ustawy, a w konsekwencji zakresu odpowiedzialności pozwanego wobec powoda.

Podkreślić w tym miejscu należy uwagę, że pożyczka stanowi umowę stypizowaną w kodeksie cywilnym. Jej istotę stanowi przeniesienie przez pożyczkodawcę na pożyczkobiorcę określonej ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, za jednoczesnym zobowiązaniem się pożyczkobiorcy do zwrotu pożyczkodawcy tej samej ilości pieniędzy albo tej samej ilości rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości (art. 720§1 kc).

W ocenie Sądu umowę pożyczki zawarta przez strony postępowania uznać należało za ważną w odniesieniu do kwoty pożyczonego kapitału, wraz z odsetkami umownymi z tytułu opóźnienia, których wysokość wynika jednoznacznie z pkt D i E umowy załączonej do pozwu i których wysokość pozostaje jednocześnie w zgodzie z art. 359§2 kc.

W zaistniałym stanie rzeczy rozważyć jeszcze pozostało zasadność żądania pozwu w zakresie pozostałych jego części składowych tj. opłaty przygotowawczej oraz opłaty za obsługę pożyczki w domu pożyczkobiorcy. Uprawnienie do badania zasadności żądań pozwu w tym zakresie (a jednocześnie uprawnienie do badania ważności postanowień umownych pożyczki) daje Sądowi art. 58 § kc. Należy mieć bowiem na względzie, iż celem art. 58 KC jest zapobieganie powstawaniu stosunków prawnych o treści niezgodnej z obowiązującymi przepisami prawa lub zasadami współzycia społecznego. Bezwzględna nieważność charakteryzuje szereg cech: czynność prawna bezwzględnie nieważna od początku (ab initio) i z mocy prawa - bez konieczności powoływania się na ten fakt (ex lege) nie wywołuje skutków prawnych. Przy czym bezwzględna nieważność sąd uwzględnia z urzędu, a orzeczenie ma charakter deklaracyjny. Adresatem norm prawnych przewidujących bezwzględną nieważność czynności prawnej są w pierwszym rzędzie organy stosujące prawo (sądy oraz organy władzy publicznej), dlatego sąd obowiązany jest wziąć pod uwagę bezwzględną nieważność czynności prawnej z urzędu (ten trafny pogląd zdecydowanie przeważa w piśmiennictwie i orzecznictwie - zob. S. G., Prawo cywilne. Zarys części ogólne, W. 1985, s. 278; K. G., Konwersja, Artykuł 58 KC stanowi, że nieważne bezwzględnie są nie tylko czynności prawne sprzeczne z ustawą, ale także mające na celu obejście ustawy (czynności in fraudem legis).

Prowizja (opłata przygotowawcza) jest specyficznym rodzajem wynagrodzenia, gdyż jest ona pobierana za pośrednictwo w zawieraniu umów. Nie ma przepisów, które zakazywałyby pobierania prowizji przy umowach pożyczki, co więcej - art. 5 pkt 6a ustawy o kredycie konsumenckim jednoznacznie dopuszcza możliwość pobierania prowizji i wszelkiego rodzaju opłat. Zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 10 ustawy, kredytodawca powinien jednak o wszelkich informacjach związanych z tymi kosztami poinformować kredytobiorcę. Przepis art. 50 ustawy wspomina o prowizji w przypadku spłaty kredytu przed terminem. Zgodnie z nim, kredytodawca może zastrzec w umowie prowizję za spłatę kredytu przed terminem, pod warunkiem że ta spłata przypada na okres, w którym stopa oprocentowania kredytu jest stała, a kwota spłacanego w okresie dwunastu kolejnych miesięcy kredytu jest wyższa niż trzykrotność przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, z grudnia roku poprzedzającego rok spłaty kredytu. Należy więc zauważyć, iż umowa konsumencka jest obwarowana warunkami do zastrzeżenia tego rodzaju prowizji, które pożyczkodawca musi spełnić. Należy przy tym pamiętać, iż wysokość prowizji nie może przekraczać 1% spłacanej części kredytu, jeżeli okres między datą spłaty kredytu a terminem spłaty kredytu przekracza jeden rok, a jeżeli nie przekracza jednego roku to wysokość prowizji nie może przekraczać 0,5%. Poza tym, nie może być ona wyższa niż wysokość odsetek, które konsument byłby zobowiązany zapłacić w okresie między spłatą kredytu przed terminem, a uzgodnionym terminem zakończenia umowy, a także nie może być wyższa niż bezpośrednie koszty kredytodawcy związane z tą spłatą (art. 50 ust. 2 – 4 ustawy o kredycie konsumenckim). Tymczasem z treści umowy pożyczki wynika, iż opłata za obsługę pożyczki w domu i opłata przygotowawcza stanowi aż 76,77% kwoty pożyczonego kapitału (767,74 zł / 1.000,00 zł).

Dodatkowo wskazać należy, iż w umowie pożyczki i w regulaminie nie można doszukać się sposobu wyliczania tychże opłat. Taki sposób naliczania należności dla pożyczkodawcy bardzo przypomina sposób naliczania odsetek, których wysokość jest uzależniona od czasu trwania umowy oraz wartości pożyczanego kapitału. Wysokość prowizji uzależniona od wysokości pożyczanego kapitału oraz okresu, na jaki jest pożyczany, stanowi w ocenie Sądu próbę

obejścia przepisów kodeksu cywilnego ograniczających naliczanie odsetek w stosunkach umownych na poziomie czterokrotności stopy lombardowej ogłaszanej przez NBP w skali roku. Należy dodatkowo podkreślić, iż wszelkie opłaty i prowizje pobierane przez kredytodawców powinny wyrównywać rzeczywiste koszty poniesione przez niego w związku z podjęciem danej czynności i nie powinny być rażąco wysokie dla konsumenta. Nie powinny być zatem formułowane w sposób ryczałtowy, bez odzwierciedlenia w kosztach ponoszonych przez pożyczkodawcę.

Jako że w umowie pożyczki załączonej do pozwu nie wskazano sposobu kalkulowania wynagrodzenia (prowizji za obsługę pożyczki w domu) należnego powodowi - żądanie pozwu w omawianym zakresie uznał Sąd za budzące wątpliwości i nieudowodnione.

Zatem: do wyliczenia rzeczywistego zadłużenia pozwanego względem powoda należało przyjąć kwotę 1.145,66 złotych (czyli kapitał i odsetki naliczone na dzień zawarcia umowy pożyczki. Jak już powyżej wskazano pozwany zobowiązał się do zapłaty ratalnej, w 60 tygodniowych ratach, to wysokość każdej z nich powinna wynosić 19,09 zł (1.145,66 zł/60). Uwzględniając zatem płatności dokonane przez pozwanego, a opisane szczegółowo w części ustaleniowej uzasadnienia przyjąć należało, iż do dnia płatności ostatniej raty pozwany opłacił praktycznie cztery raty. Zaległość pozwanego względem powoda na dzień wniesienia pozwu wynosiła zatem 1.071,66 złotych. Podkreślić przy tym należy, iż w umowie pożyczki nie zawarto postanowienia o zaliczaniu wpłat w pierwszej kolejności na odsetki, zatem Sąd zaliczał wpłaty pozwanego na poczet należności głównej – rat najdalej wymagalnych. Kwotę powyższą należało powiększyć o skapitalizowane odsetki naliczone od dnia płatności piątej raty tj. od 9 maja 2012 r. do 20 maja 2015 roku w łącznej kwocie 400,27 zł. Dalsze odsetki zasądzono zgodnie z żądaniem tj. od dnia złożenia pozwu, co miało miejsce 21 maja 2015 r. Stąd też orzeczono jak w pkt I i II wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł z mocy art. 100 kpc – uznając, iż powód wygrał proces w 66,66 %. Na koszty postępowania złożyła się opłata od pozwu oraz wynagrodzenie pełnomocnika wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa. Stąd też orzeczono jak w pkt III wyroku.

Rygor natychmiastowej wykonalności (pkt IV wyroku) nadano z mocy art. 333 §1 pkt 3 kpc.

SSR A. K.